

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De testamento S. Ephræm Syri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

Habetur in
libris eius
Græcè con-
scriptis, nūc
primūm La-
tinis cogni-
tum, 3. To-
mo Aloyfij.

TESTAMENTVM SANCTI ET DIVINO
AFFLATI SPIRITV PATRIS NOSTRI EPHRAEM

Syri, Iulio Clemente Canonico Seculari congregationis sancti
Georgij in Alga, Interprete.

GO Ephrem morior, notum igitur vobis sit omnibus, o viri Edeffe-
ni. Testamentum enim vobis relinquo, monumenti symbolum do-
ctrinae veritatis, ex ea, quae mihi gratia & dono impartita fuit, ut in
orationibus meae memoriam faciatis, scientes & cognoscentes me.

Hei mihi, quod laquei mortis preueniunt me. Hei mihi, mea vi-
tae dies defecerunt me, & vestimentum corporis mei precium est, &
tela perfecta est, & omnino ablata. Defecit oleum terrestri lucernae,
& piratae scaphae propè facti sunt. Mercenarius enim cum essem, meos impleui annos, &
incola, cum meum perfecerim tempus, abeo. Circundederunt me vtrinque populares, qui seueri
sunt inquisitores, & subiecere cervicem meam graui supplicio, tanquam homines malefici.

Quid igitur ploramus? At non est, qui attendat. Clamemus? At ubi est, qui me exaudiat? Hei
mihi ab expectatione increpationis iudicij, cum adstitero ante tribunal formidabile Do-
mini, ibique dijudicabunt me vtrinque circumsedentes, qui nouerunt me. Verè enim ibi
est horrenda confusio. Vae autem erubescenti. Domine Iesu Christe, ne intres in iudici-
um cum seruo tuo, & ne des alteri iudicium meum, sed ante gloriosum tribunal tuum
fac ut dignè adstare queam. Quem enim Dominus iudicat, misericordia dignus existi-
matur. Cum audiuerim autem hoc à sapientibus, inquam, & prudètibz, Apostolis san-
ctis, nempe quòd quicumque regem viderit, quanuis peccator extiterit, hic misericor-
dia dignus existimatur. Vae autem mihi, fratres.

Quid est, quod me coarctauit? Plorate, ululate propter contritionem meam. Appro-
pinquauerunt enim custodiae, ex spelunca eiecipientes me in regionem, suscipientem ho-
mines à seculo. Magni uocis prophetae Osée valde me terret. Obiurgans enim cla-
mat, & dicit mihi: Canities dealbauit Ephrem, ipse autem ignorauit, neque reuersus est. Et
10. 9. rursus: Ephrem iuuenca furore agitata, docta diligere victoriam. Et rursus: Ephrem tan-
quam auis euolauit. Si quis dicat de Ephrem, qui fuit filius Ioseph, Prophetam hæc dice-
re: at & ego idem sum. Quando enim Propheta hoc lamentabatur pacto, non distinxit
Psal. 59. 79. Ephrem alterum ab altero. Dauid rursus vicissim admonet me, dicens: Ephrem robur
capitis mei. Et rursus: Coram Ephrem, Benjamin, & Manasse. Non arrogatia elatus hoc
dico, neque ad me accedet. Nam testis mearum cogitationum est Dominus.

Et nunc volens, fratres mei, admonere vos, & firmiter stabilire, ut post transitum me-
um assidue in vestris orationibus meae memoriam faciatis, accedentes nunc claudite mi-
hi oculos, super eos manus vestras imponentes. Deficit enim me spiritus. Iam me defi-
ciente, & ea quae de me sunt, sine habent, & verus adest iam terminus. Per vestram enim
vitam & meam ex lectulo hoc, in quo detentus sum, non descendam. Et ex omni parte
languo, & non possum ferre, & doloribus sum confectus. Memoriam autem vobis omni-
bus relinquam, & speculum immaculatum, in quo diligenter prorsus inspicientes,
omneque studium adhibentes, semper hanc assimilantes diligenter curate.

In tota autem vita mea nemini maledixi in vniuersum, & cum nemine ex notis con-
tendi. Etenim cum apostatis omnibus docens & obiurgans omnibus diebus meis, & ad-
monens, non torpui in memoria sanctorum. Scitis enim & ipsi fratres, quòd si quis pa-
terfamilias canem habeat ouile negligentem, vel intuentem lupum in ouium septa
irruentem, ac minimè latrantem, aut ipsum non insequentem, prorsus hunc percutit, &
tanquam inutilem eiecit longè à domo.

Igitur scitis fratres, quòd sapiens vir neminem odio prosequitur, & inspiens nemi-
nem diligit. Quòd si diligit, similem sibi diligit. Vos autem charissimi, nolite mirari de
ijs, qui mihi rebelles facti sunt, propter obedientiae disciplinam. Nam inter duodecim
Apostolos vnus fuit proditor Iudas. Scitis autem, quòd etiam inter vineam rubus præ-
ter intentionem germinare consuevit, & spinæ inter rosas nutriuntur. Firmamentum
autem fidei in vos corroborari velim, tanquam legitimos & concordēs fratres. Immu-
tabilem autem & firmam fidem facio per iuramentum.

Volo

Petit pro se
defuncto
orari assis-
duè.

Volo enim vos de incomprehensibili, & indissolubili, & vnica fide optimè sentire. Et iuro vobis per eum, qui in natura ignis descendit in montem Sina, & per eum, qui in aqua fusione de petra durissima locutus est, & per illud verbum, quod dictum fuit in cruce ad exemplum nostrum: Eloi, Eloi, lamma zabaethani, & omnes finium terræ renes coarctati sunt per illum, qui in Iudæa à proditore venditus fuit, & flagellatus in medio Hierusalem, per maiestatem ab iniquis se conspui æquo animo ferentem, & per ineffabilem potentiam, ab hominis manu alapis cæsam, per ignem trinonymum diuinæ maiestatis, & per infinitam & solam Dei potentiam, per tres nouelli ignis substantias, quæ sunt altitudo & voluntas, in nulla re separatus sum ab vniuersa Ecclesia, neque dubitavi de Dei potentia.

Exod. 19.
Exod. 17.
Marc. 15.
Matth. 26.
& 27.

Hic locus
mancus est.

Si autem in meo templo Deum & patrem plusquam ipsius filium magnificauerim, non respiciat ad me in pietatis miseracionibus. Sin ex Deo spiritum sanctum imminui, longè ab eius adpectu me tenebrosum reddat. Et nisi nunc etiam dico, sicut in principio confessus sum, mittat in tenebras æternas & caliginosas. Et si per hypocrisim hæc loquar, in gehennæ igne portio mea computetur. Si etiam adulans hæc subfeminem, in iudicio non me miseretur Dominus.

Per vestram veram vitam, qui mecum perseuerastis discipuli, & per vitam ipsius immutabilem filij Dei, marsupium Ephræm nequaquam habuit, non baculum, non peraram, non argentum, vel aurum, vel super terram alias adeptus sum possessiones. Audiui enim bonum magistrum in euangelij dicentem suis discipulis: Nihil super terram possideatis: neque cum affectu huiusmodi quicquam habui. Accedentes igitur fratres mei, pacem tandem mihi date: & dimittite me, propterea quod deficiens ab eo. Remiscamini autem me abiectione vestris pijs sanctis orationibus. Etenim in vanitate & iniquitate vitam peregi meam.

Paupertas
voluntaria
sancti viri.

Matth. 10.

In timore autem vestro adiuro vos viri sancti, & habitatores ciuitatis Edesæ, per immutabilem fidem immortalis Dei, ne obliuiscamini præceptorum meæ paruitatis, neque aspernemini, pro nihilo habentes mea verba. Nam hæc ex diuina dicta sunt gratia. Et ne permittatis me in domo Domini poni sub altari. Non enim hoc decet vermem putredinem emittentem, sed neque alibi me poni permittatis. Nam neque homo dignus habeatur templo gloriæ regni cælorum, qui contumax hoc fecerit. Vana enim gloria homini indigno nihil prodest, & cui non conuenit. Quapropter nudi omnes creati sumus, similiter etiam resurgentes, nudi sumus apparituri. Et omnes adstantes ante Christi tribunal, ibi eorum quæ in vita gessimus, rationem reddemus.

Rom. 14.

Vt quid vos igitur me afficitis honore, qui actionum appellatione me ipsum non honorauit? Qui enim seipsum bonis operibus & bonis actionibus non exornauerit, que liber hominum vita huic addita existimationi, quam non est adeptus, nihil prodesse poterit. Omne autem creatum, esse etiam corruptibile, fratres, secundum illud, quod scriptum est, per Deum audistis. Quapropter & scens dico, sicuti percepistis, dissoluitur, & corrumpitur hoc templum manufactum, & templum corporale spiritualiter suscitatur non corporale & transitorium, corruptum secundum carnis concupiscentiam, sed ipsum corporale, spirituale, incorruptibile suscitatum, vt amplius ad corruptionem nequaquam conuertatur, quando Christi tuba sonans à somno excitabit à seculo ibi dormientes. Non enim iudicij erit propter lapidea templa, neque lapides Deus iudicabit, sed templa, quæ sunt in corpore, quæ sapiunt naturam humanam, in templis continentibus vnum quæque. Dico autem: hominem secundum proprias actiones iudicabit Deus, & secundum vniuersum usque certamen & laborem, præmium etiam pro meritis reddet.

1. Cor. 15.

1. Cor. 3.

Attendite autem, charissimi, ne pannos meos tanquam reliquias monumenti gratia habeatis. Memoria enim habetis præceptum Saluatoris nostri Dei, quod acceptum ab ipso didicistis, vt ipsius reditum expectetis. Cur enim præter cetera, laborem & onus graue mihi imponitis, ne quando in inquisitionis iudicij veniam, (Non enim melior sum hominibus à seculo sanctis) & poenæ propter vos subijciar? Et redarguens meam stultitiam Dominus, dicat ad me: O Ephræm, in te plus, quam in me, homines credidere. Si enim ex te monumenta sibi suscipere velint, fortasse non crediderunt in mandatorum obseruationes, quas illis tradidi. Propterea tua magis memoria, quam mea, delectantur.

Hæc vir sanctus modestiæ causam dicit, non vt reprehendat reliquiarum venerationem.

Prætereà hortor vos, o mea desideratissima viscera, quemadmodum à Christi doctrina

strina accepistis, nè me inter sanctos referatis. Sum enim peccator, & minimus, & stultitiæ meæ causa timeo illis appropinquare. Si enim lignum sarmentitium appropinquat igni, vel etiam aggeritur, totum combustum ab ipso consumetur. Hęc autem non eò dico, quòd eorum societatem & coniunctionem asperner, sed respiciens ad infinitam multitudinem peccatorum meorum, horreo & contremisco. Audio enim prophetam, dicentem, quòd quidem Noë, & Iob, & Daniel non liberabunt filios suos & filias: frater non redimit, non redimet homo. Sic etiam Giezi à lepra non liberatur.

Nè quis vestrum satellitij munere fungens, in pompam progrediens, ad ostentationem me circumferat, sed super humeros tollentes me, & cursim comitantes funus curantes sepelite, tanquam opprobrium despectum, propterea quòd in doloribus die vite meæ præteriêre. Nè quis vestrum me præconijs extollat, vel etiam laudet. Abiectus etenim sum coram Deo, & meis confusus operibus. Et valde timeo, quia coram Deo sum, ut eorum aliquis, qui fari non audent. Quis enim mihi ostendat debita mea, nisi omnes horrueritis meam ruditatem? Et quę collatio putredinis cum virtute? Vel quę peccatoris, ut appropinquet iusto? Quę collatio est inter lucem & tenebras? Si enim senseritis odorem actionum mearum, omnes utique fugam arripietis, inhumatum me relinquentes, fœtorem non ferentes peccatorum. Qui autem me vestimento indutum ornato deponet, in tenebras proicietur exteriores. Si quis autem myrrha me condiet, horum pars erit in ardentem fornacem, & in ignem gehennę. Sed in mea tunica, & in meo pallio deponite me, in quibus fui toto tempore vitę meę. Nam peccatori non convenit cultus, & vermi, & pleno putredine. Neq; lætificat, neq; exornat peccatores, qui sunt in terra, viventium gloria. Peccator autem sum, sicuti dixi.

Nemo igitur me beatum appellet. Omnes enim meę actiones notę sunt Deo, omnesq; meę prauitates, quas gessi. Inquinatus sum propter iniquitates meas, & abiectus sum propter scelera mea. Quę enim iniquitas non est à me perpetrata? Vel quale, vel quòd in me non extitit peccatum? Quę omnes iniquitates & peccata assidue extitêre in meo mortali corpore.

Cæterum omnes, qui patrum munere fungimini, & filiorum, & fratrum, & discipulorum, viri, qui habitatis Edessam, ferte fructum iustitię vestrę, quicumq; constituitis ponere mecum quodlibet in perpetuam vestram memoriam, ut ego precio his statuto, parato ex his vase aliquo precioso, mercede conducam operarios, dignos vestro fructuoso proposito. Dico autem pauperes, & orphanos & viduas & egenos, & peregrinos, nudos, famelicos, & omnes laborantes, ut vestrum salutis monumentum fiat perfectum in regione viventium. Nam vobis eueniet ad salutem, mihiq; computabitur voluntaria merces consilium, quòd vobis dederim. Sed alia est merces, quę operibus, & alia, quę verbis datur. Maior autem est, fratres, qui dat, quàm qui accipit, sicut etiam à Domino audistis. Sicut vnusquisque vestro decreto fieri voluit, sic & faciatis. Et habeo vestram gratiam, & abundo.

Adiuro autem vos fratres per Dominum nostrum Ie sum Christum, ut omnia pauperibus distribuatur: satis mihi superq; est charitas vestra: Quia omnibus viribus me honorastis, & ego indignus sum. Verum enim qui honoratus est, ipse vobis superabundantem mercedem reddat. Et sicut audistis sapientem præceptorem dicentem: Qui recipit prophetam in nomine prophetę, mercedem prophetę accipiet. Ipse enim Christus accipiet munus vestrum perfectum: quia in ipse propter ipsius nomen me huiusmodi affecistis honore.

Suscipiatur munus vestrum, sicut illud Noë insti, & illud antiqui patris nostri Abrahami, & ciuitas vestra, in qua habitatis, benedicta sit. Ipsa enim est ciuitas, & mater sapientum Edessa, quę quidem etiam palam ex ore Domini benedicta est per suos discipulos, nostros autem apostolos, quando Abagarus rex, qui eam ædificauit, salutem dixit Domino Saluatori omnium, & Domino Christo cum misisset ex Iudæa, dicens: Audiui omnia, quę à te facta sunt, & quęcunq; passus es à reprobis Iudæis. Veni igitur huc, & meo vttere hospitio. Habeo enim hanc sanè paruam ciuitatem, quę mihi & tibi satis erit. Cuius fidem Dominus admiratus, mittens per nuncios perpetuò benedixit ciuitatem, firmans ipsius fundamenta. Benedictio illa hęc inhabitans permanebit, donec è cælo sanctus apparebit Iesus Christus filius Dei, & Deus ex Deo.

Nè quis vestrum à proposito deficiens, infructuosus recedat. Qui enim quippiam afferre

Nota tanti viri mirabilem humilitatem. Ezech. 14. Psalm. 48.

1. Cor. 6.

Hęc dicitur ex incredibili humilitate à viro sanctissimo.

Actor. 20.

Matth. 10.

Gen. 8. Gen. 15.

afferre instituerit, & illud deseret, iniusti Ananiam mortem patiat, qui voluit homines latere, & redargutus est incidens in eorum pedes.

Cum adhuc ea ipse loqueretur, vir ex illic adstantibus valde illustris, correptus à spiritu immundo, statim cecidit ad lectum, & clamans volubatur. Qui dixit ad illum: O homo dic, quod à te factum est. Et in verbi præcepto exurgens ille, respondit: Statueram (inquit) in animo meo quoddam preciosum vestimentum afferre, & tecum deponere. Quia verò vetusti, nè quicquam amplius tecum tumularem, hoc mecum ipse cogitabam, dicens: Si prorsus in ijs non deponitur, quid opus erit, vt etiam proferatur? Si autem præcipit, vt pauperibus aliquid demus, aliarum diuites rerum egentibus dabimus, quæcunque ipsis opus erunt.

Respondens autem beatus, dixit ad eum: Abi, & perfice quod te facturum decreueras. Et cum pro eo orasset, & manus super eum imposuisset, eum sanum reddidit à spiritu immundo. Et rursus admonens, dixit: Si quis cereum mihi in exitu accenderit, ipse consumatur in æterno igne. Quid enim proderit homini corruptibilis splendor ignis, qui à proprio comburetur igne? Quando enim ille terrificus apparebit ignis, illi obnoxius in eo consumetur. Satis igitur sit mihi meus dolor, neque alia mihi à vobis superinducatur pœna. Et plorate fratres mei super me. Dies enim mei in doloribus præterierunt: & ille me circumdedit laqueus, quem non animaduvertebam. Et venit inquisitor meus, & laqueis molestis vexans me, adducunt ad pœnam, tanquam satellites, & trahunt me in terram mortuorum, & regionem quam ignoro.

Obsecro te Saluator, dux meus, nè eiciens me, miserum reddas, & conterens me condemnas. Si enim dignè de ijs, quæ à me gesta sunt, perscruteris, timor vtrinquè me circumdabit. Quando enim hæc omnia recensco, intolerabilis super me irruens tremor me conterit, & graui quodam conficior horrore, & comprehendor tremore propter pœnarum expectationem, quæ in illo conspiciuntur seculo, & nequaquam ferre possum. Et palam dentes mei perturbant me, illic propter dolorem stridentes.

Hortor vos, nè me cum aromatibus tumuletis. Nam neq; stultum delicia decet, sed neq; gloria inglorium, neq; alius boni odoris fumus illum, qui est putredo & terræ puluis: Sed date vaporationem fumi boni odoris in domo Dei, & pro me orate. Potius autem simul comitamini, & aromata date Deo: me autem fletibus sepelire in doloribus conceptum. Et hortor vos, vt loco suaui aromatum odoris, vestris me adiuuetis orationibus, in ipsis continuè mei memoriã facientes. Qui enim proderit suaui odor mortuo, sensu carenti? Vestra autè incensa adolete in domo Domini ad ipsius laudem & honorem: quoniã & ipse ibi inhabitat. Cur autè induis corpus corruptibile splendida & egregia veste, quæ quidè illud nequaquam calefaciet? Sed terrestre corpus relinquire ipsius matri terre, quandoquidè ex ea sine spiritu confectum est. Et illud sequitur vana gloria. Virum autem inclytum decet diuitia: Pauperi conuenit humilitas. Generosos quidem decet regnum, infimos autem militiæ consolatio, agnoscens consolationis gratiam.

Neque me in vestris deponite monumentis. Nam neq; loculi vestrorum monumentorum ex meis me eripient captiuitatibus. Rationem autem habeo cum Deo meo habitare cum hospitibus: quandoquidem sum aduena, quemadmodum & illi. Cum illis igitur quiescere me faciatis. Quia omnis caro, fratres mei, adhæret ei, cuius est particeps. Et quilibet homo suo gaudet consorte. In cœmeterio (inquam) vbi iacent contenti corde, ibi me tumulate: vt quando Dei filius resurgere illos fecerit & reformauerit, cum illis me suscitari faciat.

Respice Domine ad humilitatē supplicationis meæ, & precor te, vt miserearis me. Dignum me reddas vnigenite fili Dei, neque iuxta ea, quæ in vita gessi, mihi retribuas. Si enim iniquitatē obseraueris Domine, Domine quis sustinebit? Si etiam secundum maiestatem tuam reddes nobis, quis in tuo iudicio misericordia dignus existimabit? Etenim (vt ait scriptura) quodlibet os obturabitur, & totus mundus Deo fiet subditus. Non hoc dico, gratiam contemnens. Dico enim ea, quæ scripta sunt, clementissime Christe: Quæ utilitas in sanguine meo, si in ignem ardentem mittor? Fac igitur mecum iuxta miserationes tuas. Et in hoc gratia tua dignoscetur pietatis. Si verò totam iudicabis terram, sicut remuneratio tua manifesta, vnus non saluabitur ex millibus, & ex decem millibus duo non redimentur.

Quid igitur? Ego enim infelix Ephraem præ dolore deficiens loquor. Sic aliquis asserens

Astor. 5.

Hic rursus ex sola humilitate, non vult sibi de sancto cereum accendi, quippe qui se indignum censet: vt etiam paulò infra, verat se cum suaui odore sepeliri.

Vult in cœmeterio sepeliri.

Psalm. 129.

Rom. 3.

serens dicit, mortalium non fieri iudicium, sed æquabuntur iniusti & peccatores iustis & probis & veridicis: & humiles & boni, improbis & impijs. Non possunt hæc inter se adæquari. Lux enim offuscatur tenebras. *Qui enim fieri potest, ut iustus Abel fratricidæ & iniusto Cain adæquetur? Ut hoc evidentius fiat: Qui cohabitare faciet iustos & iniustos in eodem loco? Clamantes enim, intolerabiles dabunt voces. Precor te Saluator, nè ex æque peccatores iustis, te oro probitatis filii: sed miserationes tuas extendere digneris super me, & super pauperes meos.*

Quod igitur priùs dixeram, dicam rursùs, neq; ab eo recedam. Quia nisi tuas super nos extenderis miserationes, nemo videbit vitam. De vno enim Deo omnino perhibetur, quòd vnus sit bonus ex omnibus, qui mortale sortiti sunt corpus. Non autem quòd sim peccator, hæc dico. Consuevit enim diuina scriptura ea, quæ à me dicta sunt, sparsim dicere. Quiesce ò Ephraim, angelus apprehendens me, & redarguens, mihi dicit: Continua suspiria non tibi proderunt, quando acres satellites ad te missi, non corruptentur donis. Et asperè respondens, dicit ad me: Os tuum obtura. Non enim consortes tui perditii sunt. Inter hominum generationes peccator omnes sibi similes esse existimat, & cæcus sibi ipsi similes existimat propinquos.

Accedite igitur ad me fratres, & componentes collocate me. Spiritus enim meus defecit fortiter. Et comitami me psalmis & orationibus vestris, & assiduè pro mea paruitate offerre dignemini: & cum trigessimum diem compleuero, mei memoriam faciatis. Mortui enim beneficio afficiuntur in oblationibus recordationum sanctorum uiuentium.

Videtur exemplum ex particularibus Dei creaturis, veluti in foetu vitis. Vna acerba in agro, & vinum, quod in dolijs positum est. Quando igitur racemus in vite viget, tunc de statu suo mouebitur, quod est immobile in domo. Vinum mei simile intelligitur: Cæpa etiam, quæ posita est in agro, cum tempore suo virefcere inceperit, arida, quæ est in domo, germinat. Si igitur rerum foetus sic inter se consentiunt, quanto magis mortui in memorijs vestrarum oblationum oblectantur? Et si quis diceret, O sapiens, redde rationem, quare hoc ita naturaliter fiat: nosces te ipsum esse quandam creaturam Dei primitiam, & nisi exemplum compertum habeas, nisi testem tibi adducam, patienter audi ea, quæ scripta sunt. Et si quidem volueris, prudenter suscipe ea quæ dicuntur.

Seruus Dei Moyses in benedictionibus, Ruben ad tertiam vsq; generationem nonne benedixit? Si igitur non redimuntur mortui, qua ratione benedixit Ruben Moyses? Et si non est resurrectionis memoria, audi quid Paulus dicat: Si prorsus mortui non resurgunt, cur baptizantur pro mortuis? Qui enim erant sub lege, ad expectationem resurrectionis in mysterio oclusi detinebantur in fidem, quæ reuelanda erat. Sicut legisti, quòd in oblationibus diuini cultus sacerdotes in lege mundabant, & qui in bello in iniquationibus vulnerati, pleni actionibus erant inquinatis, ijs quæ scripta erant, tenebantur: Quomodo non magis noui testamenti sacerdotes Christi delere possunt, quum verisimiliter debita iam præterierint in sanctis oblationibus, & suarum precationibus linguarum?

Quum autem ad memoriam faciendam accesseritis, cauetè fratres, nè quis in sancta peccet, sed attentè, & reuerenter, & humiliter, & sanctè, & purè inuigiletis. Non quia grauiori damnatione dignum existimatum sit peccatum, propter lubricam carnem commissum, supra cætera. Siquidem sunt longè hoc grauiora. Sed hoc mihi impendit miserabile, nè quando pro memoria, honorum gratia pro vobis rationem reddam Deo meo. Fortassè enim in iudicio obijciet mihi hoc: O Ephraim, horum omnium author fuisti tu, ut potè qui congregaueris eos ad lasciuendum. Scriptum est enim: Adulteros & mœchos iudicabit Deus.

Et quid dicemus in hoc, fratres mei charissimi? Quod antea dixi timore detentus, & nunc dicam, quòd scilicet quem Deus iudicabit, venia dignus existimatur. Iudicati autè à Dño corripimur, nè cū hoc mūdo iudicemur. Et hoc dicente Apostolo: Sicut enim parum fermenti totā massam corrūpit, sic malorū cogitatio diffusa, cōburit totū corpus. Et quemadmodum ferri rubigo ipsum consumit, sic etiam ex hominibus peccatū perpetratum repugnat grauioribus eorum institutis & moribus, & perpetratum consumit corruptens eos, qui ipsius adimpleuere viam. Qui autem ipsum non perpetrauerit, est veluti

Nota q. 12
hic de obla-
tionibus &
die tricesi-
mo &c. di-
cuntur.

Nota defū-
ctos obla-
tari memo-
rijs nostra-
rum obla-
tionum.

Deut. 33.

1. Cor. 15.
Galat. 3.

Hebr. 13.

1. Corin. 11.

veluti permanens paradifus, & poftquam manferit in quodam diuerforio, abit, fimili modo moratum apud eum aliquandiū exilium recedet. Præterit enim hoc mortale corpus, & induit immortale & cæleſte. Quando corruptionis periculum fecerit, tunc frenuè incorruptibile refurget, omnis corruptionis expers.

Eccè clara & potens Eccleſiæ lucerna Paulus, ex vobis imbecilles his alloquitur verbis, & dicens aſſerit: Quod feminatur in corruptione, colligitur in incorruptione. Sed enim huc agite. Quod mihi relinquatur, difcipuli, fitis benediçti in fortitudine boni paſtoris, & magiftri ſançti Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui quidem eſt Deus ex Deo. Et ego quanuis non ſim vt Noè, vos tamen fitis benediçti, & efficiamini vt Sem & Iapheth. Et ego quanuis nō ſim ego Melchifedech, at vos efficiamini vt Abraham. Et quanuis non ſim ego vt Iſaac, vos tamè accedètes, fitis benediçti vt Iacob. Et quanuis nō ſim ego Moyſes, vos fitis vt Ieſus Naue. Et quanuis non ſim ego vt Elias, petentes vos cum duplicem recipite ſpiritum, vt Eliſæus petijt. Veniam autem ad vos, mei difcipuli, veſtræ cauſa. Abba vir admirabilis, Chriſtus magnificet monumentū tuum, & fiat perſona tua pro angelos maieſtatis Dei: Et ſias ſimilis magno Moyſi, vt omnes inſpicientes intelligāt, quod ſeruus es Dei electus. Et tu Abraham, quia ſibens adhaſiſti mihi, Deus Abraham exaudiet te in orationibus & precationibus, & priuſquam aperias os tuum, illud implebit ſapientia & intellectu. Sicut dicit Propheta: Aperi os tuum, & implebo illud.

Simeon, exaudiat te Deus, & in ſupernam ciuitatē ingrediaris. Impletur eius Eccleſia, ſicut poculū mixtum populorū non credentium in ſaluationem. Ingrediantur ſponſe in viſionem tuam, incluſæ doctrinam tuā. Quarum quidem ſponſe ſunt matres, clauiſe verò in iugo aduerſarij detinebantur. Cū veniſſet autē Chriſtus, has obſcurauit, audientes à te parabolas prudētia, vt perciperent à te doctrinā vitæ ſpiritus ſançti. Conſequentur à te ſalutem ſapientiu: & ſicut ſapiens medicus in parabola inopum, ſic in creatura auditus tuus percurrat. Maras vir Galileus, manſuetus non natura, ſed libera voluntate, tanquam certans in ſpe Dei, in meis adiuiſti me paſſionibus. Ipſe igitur Deus reddat tibi mercedem tuam inter pios, quam accipies cum ſançtis omnibus.

Zenobius vir Zigarçus, vir exercitatus, inter fortes bellator, fermo tuus fiat tanquam ignis, & conſumat iniquorū multitudinem. Et ſicut flamma pertransiens ſyluas condenſas, ſic diſciplina tua iſfos inſequetur. Sapienter etiam doctus ſis quancunque Dei ſcientiam. Et vt Daud illuſtris aduerſus ſcleratum Goliath declaratus eſt, tu etiam parta victoria, vinces errantium animas. Induere armaturam ſançtorum, galeam ſpem ſalutis, forte ſcutum ſançtorum: quæ ſançtorum armatura, eſt ſpiritus ſançtus, & ipſorum roboris galea, eſt digitus Dei: ſit tibi comes & auxilium, quod nunquam in aliqua re deficiat.

Væ tibi Apollo, mater tua ex mulieribus malediçta. Væ ventri, qui te peperit, quia perditionis omnium hæreſum factus es particeps, & quamlibet extremitatum ingrederis ianuam. Opera ſunt enim cuiuſlibet laboris tui. Denudatus, proieçtus factus es à gratia, tanquam Iudas proditor, & ex omnibus ipſius ſtudijs conſuſus. Columna enim huius ſedes eſt, quam dereliquiſti. Horribilem autē finem oſtendet in corpore tuo ipſe, qui cælum ſuſtinet, & in quo quidem cuiuſcunq; creaturæ natura poſita eſt. Nam queſlibet creatura in ipſo fundata eſt, mare & eius plenitudo. Conſiſus eſt etiam in arundine fracta, derelinquens Chriſti baculum, quod inſirmos conſolidat, & quamlibet medicatur paſſionem, & animarum, & corporum.

Igitur vir perditæ, quia voluiſti congregationes Dei eccleſiarum, à ſpiritu ſançtiſſimo congregatarum, perdere, ex ea, quæ ſub cælo eſt, extinguetur memoria tua, & non inuenietur in libro viuentium. Quia dereliquiſti vinum vitæ, hoc eſt, ſanguinem Chriſti, & panem cæleſtem, hoc eſt, corpus Dei & Saluatoris noſtri, & comediſti cibos victimarum ſcedatarum, & bibiſti facem peccatorum, fel turbidum.

Verbum Dei, & filius patris, in quem os tuum impium inſultauit, ſubtili inqueſtione exquirat à te ipſo exprobrationem in ſe factam, & ſimiliter ab omnibus hæreſibus, Ariianis, inquam, & Manichæis, & Catharis, & Ophitis, Marcioniſtis, Eunomianis, & Euchitis, & Cauchitis, & Paulianis, & Vitalianis, & impuris Borianis, & ab omnibus reliquis nefandis, qui lignis & lapidibus ſacrificant, & ſoli, & lunæ, & augures, & aſtronomi, qui ſegregati ſunt diuerſimodè aduerſus diuinam maieſtatem æternæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus ſançti.

Bene-

1. Cor. 15.

Gen. 9.
Gen. 14.
Gen. 27.
Deut. 31.
4. Reg. 2.

Pſalm. 80.

1. Reg. 17.

Execratur
hæreticos.

Pfal. 74.
Heretici,
apostatae
Christi.

Benedictus, qui elegit catholicam ipsius Ecclesiam, veluti sanctam agnam, quam lupus depopulator non contriuit, & immaculatam columbam, quam nunquam apprehendit insequens opprimendi causa, & eò cucurrit venator accipiter. Nam poculum in manu Domini est vini sacculenti: & ex eo bibunt omnes apostatae Christi, diuifores sanctae & omni principio carentis Trinitatis, & veritatis hostes: Iudaeorum, inquam, genus, quum bibissent euomuerunt, & immaniter impetum fecerunt aduersus Saluatorem nostrum Christum. Et nihil mirum. Siquidem rabidus canis, quum furore percitus est, proprium mordet dominum. Nos vero glorificabimus exaltatum Deum omnium, cui appropinquare nequeunt apostatarum germina. Nam si illis fuisset aliqua opinionis ratio, quod in caelum ascendere possent peccatores, omnino dissentientes, ibi etiam discordiam disseminassent in domo pietatis in caelestibus tabernaculis: quemadmodum priscis temporibus horum Maiores in Chalanis turris aedificatione, omni studio in caelum ascendere contenderunt, & a gratia repulsi sunt: ignari quid agerent, ac frustra iniquè agentes, posteaquam incomposita separatione diuisae sunt omnium eorum linguae. Si igitur eos, qui hoc facinus ausi sunt, tam vehemens inuasit calamitas, volentes ascendere in chorum caelestium sanctorum, & vigilantium diuersorum, & merces eorum sic manifestè in eorum capita recidit: quanto grauiore supplicio digni iudicabuntur, fratres, qui apostasiae separationem cogitant disseminare in cordibus hominum, aduersus Deum patrem & spiritum sanctum?

Gene. 11.

Deesse videtur, & filium,

Mea igitur praecepta considerate discipuli mei, & nè à catholica desciscatis fide, quam & ego à pueritia acceptam, immobilem seruaui, neq; ab illa deflectamini in aliquo schismate. Si quis autem dubitauerit, & separatus fuerit contra Deum, & sanctam eius Ecclesiam, spirans & viuus in inferno detrudatur: particeps etiam hereditarius maledictionis Cain, gemens super terram & tremens erit. Et quicumque patre filium minorem fecerit, inhumatus & ipse pariter in terram descendat. Qui verò disenserit aduersus spiritum sanctum, hic in iudicio misericordiam non consequatur. Et si quis separatus fuerit aduersus catholicam Ecclesiam, leprosus fiat, haud secus ac stultus Giezi. Quicumque reliquerit rectam fidem, suspendatur iniquitatis funiculo proditoris Iudae. Et quam ego noui fidem, hanc accepi ab Apostolis sanctis, hanc didici, & ipsicum hanc à Deo percepissent, omni creaturae praedicarunt. Intolerabilis igitur & euitanda iniquitas est, in Deum blasphemia, cuius escam fugite o mei discipuli. In Deum enim prorsus apostasiam praedicatis, qui blasphematis, utpotè emouens fundamentum verbi fidei. Nosque graui mole oppressi, erigere nos non possumus sub ea, quae serui est carnis, veluti sub pedagogo constituti.

Gene. 4.

4. Reg. 5.

Nè igitur addamus nobismetipsis peccata propter iniquitates nostras. Expectationem autem habeo spei in hoc, & consolationem coram Domino, quod nunquam in tota vita mea Dominum maledictis incessi, & sermo stultus non exiit ex labijs meis. Qui enim oderunt te Domine, perfectè odio habui, & inimicos tuos prorsus abominatus sum. Eorum quae dico, fratres, memoriam insigite in cordibus vestris. Nam eorum mihi ab initio author extitit Deus. Et hoc opus in Deum agricolationis vobis esto, ut vigilas assidue, cantusque & ieiunia & fidem diligatis: Speretis atque expectetis Dominum omnium, & Saluatorem nostrum Christum.

Pfal. 138.

Hospitalitas sedanda,

Habere nos oportet praeterea hospitem suscipiendorum curam. Nam qui peregrinum suscipit, prorsus is Deum ipsum suscipit. Videte nè quis peregrinum hunc appellet. Sed singuli ex vobis, potius estote proprium alter alterius membrum. Et estote maxime in fide constantes, cauentes ab aduersarijs, ab ijs, inquam, qui contraria vobis operantur, vaniloquis deceptoribus. Quod quidem Apostolus etiam docere non neglexit, sic dicens: Scientes, quod post discessum meum venient ad vos lupi graues, non parcentes gregi, loquentes peruersa, ut auellant discipulos post se. Et alio in loco: Qui venient ad vos in vestimentis ouium, cum sint ipsi lupi rapaces: verba quidem dulcia habentes, cor autem plenum felle & amaritudine. Et veste quidem induti lugubri, cum sint ipsi discipuli ab initio decipientis nos diaboli. Quapropter & illius sunt zizaniorum femina.

Acto. 20.

Matth. 7.

Matth. 13.

Omni igitur cauentes diligentia, fugite horum consuetudinem. Hoc autem perspicuum do vobis exemplum, quod vos etiam scitis: Quod quilibet peregrinus si stans inuentus fuerit in loco regio, licet nihil mali visus fuerit perpetrasse, nihilominus ut remera-

merarius malè plectetur, & in iudicium ductus, correptione corripietur illa, quæ est secundum leges, tanquam peregrinus huiuscemodi loci. Nè igitur stertis in confesso vanitatis eorum, & nè inuestigetur viam cogitationis eorum. Nihil enim interest, vtrum cum dæmone quis habitet, an cum viro inconstanti & iniquo. Adscitus enim in contubernium dæmon, timens aufugiet, eò quòd non possit manere, vbi Christus contra illum nominatur.

Tu verò ò homo cum foris in Christi corpore sis, si intus etiam in spiritu eius es, perfectus homo es Dei. Quoniam vir, qui non accepit baptismum, similis est cuidam domui paratæ regi, quam neutiquam habitauit rex. At si adiuraueris iniquum & infidelem, dupliciter hic vteret sua malitia, neque de insania sua quicquam remittet. Adiurari autem potius possunt scelesti dæmones, quam persuaderi iniquitatis filij. Siquidem dæmones fatentur: Tu es Christus filius Dei. Et vide obstinatos & amaros eorum mores. Princeps apostasiæ eorum exclamat, & dicit: Quid nobis & tibi Iesu fili Dei? Et ipsi negant assidue. Si ergò fieri potest, vt sterilis salix in loco arido germinet, fieri etiam potest, vt apostata aliquando erudiat. Consilia enim mentis elatè loco suo humiliabuntur, quemadmodum Prophetæ videtur Esaiæ, dicenti: Omnis mons & collis humiliabitur, & erunt praua in directa, & aspera in vias planas.

Si igitur sterilis salix in aspreto germinabit vnquam, propheticus etiam sermo confirmabitur vobis. Et ijs plura contingent. Et accedent spontè iniusti ad discendam veritatem. Sicut verò coruus albus nunquam fiet, ac si is inalbuerit, malus etiam efficietur bonus, & accedens, quòd rectum est discet. Euenit autem aliquando, vt hyberno tempore cadente niue, aliquandiu candens apparuerit coruus, tametsi suapte natura is niger esset. Cæterum vbi sed ad volatum incitauit, tota à se niue excussa, eodem, quo prius colore apparuit. Similes huic sunt peccatores. cum enim ad breue tempus compuncti ostēderint pœnitentiæ temporariæ fructus, territi ex comminatione futuri iudicij, propter eà quòd in proposito stabiles nō permanferint, haud ita multò post omnium obliti, in pristinum suorum vitiorum detrahuntur locum.

Audite præcepta mea discipuli, eaque assidue memoria tenete. Neque excedatis à via veritatis, neque monita mea fugiatis. Quum autem bella audiēritis, & tumultus in creatura, scitote, quòd in ianuis adest. Et spem vestram constanter retinete. Scriptum est enim, fore vt omnia fiant, quæ in ea scripta sunt. Cælum enim (inquit) & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. Iota quoquè vnum, atque vnus apex de lege præterire non poterit: Quemadmodum magister noster iurauit per semetipsum, & dixit. Scitis autem eum veracem esse, & nunquam mentiri. Vt igitur ad stare valeamus ipsi immutabili iustæ sententiæ iudici, operam demus, vt nosmetipsos per bona opera in patientia confirmemus.

Interim autem dum hæc cum lachrymis præciperet & mandaret beatus vir, & vniuersa ciuitatis multitudo circumstaret ac fleret, mulier quædam nomine Lamprotare, filia magni Aristidæ, summotam hinc inde turba virorum & mulierum, procidit & ait illi: Per Deum tuum, quem à iuuentute tua ad senectutem vsq; dilexisti, permitte mihi ancillæ tuæ, vt minutum loculum, quemadmodum mandando adiurasti nos, faciam, atq; in eo venerabiles tuas reliquias reponam. Porrò ille probato illius proposito feruore, dixit ad illam: Mulier, vade: fac quemadmodum statuisti. Et alias hoc volentes facere, nè impedias. Ex marmore autem caue, nè mihi facias monumentum. Nihil enim mihi proderit vana gloria.

Mandatum autem hoc grauissimum mando tibi, quod vide vt serues. Nè sed eas omninò in lecticis. Neque enim pium vel fas est, vt homo cervicem ad lecticam reclinet, & satellites circumferant super humeris perniciosum nobis & mortis authorem. Siquidem Christum, ad cuius adorationem venis, ipsum iugo subijcis. Nunquid non audisti & legisti, quòd cuiuslibet viri caput est Christus? Et quum quid alicui metiris, memento resurrectionis, & actionum nostrarum retributionem fore nobis à Deo. In qua enim quis metietur mensura, eadem remetietur illi. Fortè & ipsum Deum audisti dicentem: Quemlibet iuxta vias vestras iudicabo vos, & secundum studia vestra, domus Israël, Viuo ego, dicit Dominus.

Tunc iurauit puella coram circumstante populo, dicens: Per Deum, cui constanter seruisti à iuuentute tua ad senectutem vsque, in posterum non ingrediar lecticam, &

Viradi he-
retici.Luc. 4.
Matt. 8.
Luc. 8.

E sai. 40.

Luc. 21.
Matt. 5.Vides san-
ctorum reli-
quias esse
venerabi-
les.

1. Cor. 11.

Matth. 7.
Ezech. 18.

non subibit homo gestaturus læticiam meam. Quòd si mentita fuero, veniat rompha a resolutionis in illa hora in iuuentute mea, & in æternum ignem gehennæ portio mea cum iniquis computetur. Et si mandata tua transgressa fuero, in exemplum ostendar coram Christi Ecclesia.

Beatus vir respondens, dixit ad illam: O filia, antequàm moriar, benedicam tibi secundùm desiderium tuum. Non deficiat ex semine tuo sanctorum doctrina vsque in secula. Quam venerit Christus ad mutandum cælum & terram, ipse inscribet memoriam tuam in libris viventium in regno cælorum. Et pax Dei, quæ sanctos coronat fertis immaculatis, præmium tribuat tibi. Quoniam Deo & Patri gloria, & filio adoratio, & sancto spiritui maiestas ante omnia secula, & nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA S. BRIGIDAE VIRGINIS E SCOTIA, PER F. LAURENTIUM

Surinm reddita paraphrasticòs.

I. FEBRUAR.

Parentes S.
Brigidae.

Non potest
ferre cibos
magi.

Claret mi-
raculis.
Liberalis
est in ino-
pes.

Pater eam
vult ven-
dere.

Abhorret à
nuptijs.

VIT apud Hybernos vir quidam, Duptacus nomine, genere Laginensis. Is ancillam Brotsech (ita enim vocabatur) bonis præditam moribus emit: sed eius impudico captus amore, ad suam explendam libidinem ea abusus est. Vbi autem coniunx illius animaduertit eam gestare vterum; magno animi dolore consternata; dixit marito: Eijce, & accepto precio vende ancillam hanc; nè meæ proles ab illius futura sobole profligetur & indignum aliquid patiantur. Accepit hoc grauius maritus; & moras ne cæns, coniugis distulit votum. Accidit interim, vt duo episcopi sanctitate venerabiles, ad Duptaci venirent eedes;

è quibus alter dixit eius vxori; Non te malè habeat, quòd ancillam vides tuis in ædibus; illius enim proles tuæ stirpi magno erit ornamento. At cum illa nihil de suo animi furore remitteret, compulsus tandem maritus, cuidam mago ancillam vendidit: in cuius domo quidam vir sanctus nocte orans, vidit puellam Brigidam imminentem globum igneum: idque manè illi mago indicauit. Fastidiuit autem sancta puella cibos magi; & quotidie per vomitum sumptam escam reijciebat. Animaduertens id magus, ait; Ego homo impurus sum: porro hæc puella plena est spiritu Dei; & idcirco non potest cibos meos capere. Itaque vaccam vnã dedit S. Brigidae, cuius lacte à teneris annis vitans, bonarum rerum studijs se dedit; pudicitia & sobrietati semper intèra; atque in dies virtutum capessens incrementa; adeò vt etiam signis & miraculis edendis admirabilis haberetur. Pascebat autem magi vaccas; & quicquid ex lacte colligere poruit, liberaliter in pauperes & inopes contulit. Vbi verò magus in magno vase parum butyri vidit; animo valde commotus est. Cernens hoc sancta Brigida, totam se conuertit ad rogandum Dominum; qui sua virtute vas illud totum butyro compleuit. Quo miraculo obstupefactus magus, in Christum credidit; vaccasque duodecim puellam donans, liberam illam cum matre ad Duptacum remisit.

Illa igitur ad patris reuerfa domum, non valde grata ei fuit, quòd auferret quicquid posset; & pauperibus clam elargiretur. Ea itaque re permotus Duptacus, obtulit eam regi emendam. Dixit autem rex Brigida; Cur tulisti gladium patris tui, & cum pauperi dedisti? Respondit Brigida; Ego verò Christo illum dedi. Et certè si & te dominum meum regem & parentem meum Deus à me peteret; modò possem, ambos vos cum omnibus facultatibus vestris illi darem. Quibus auditis, rex ait Duptaco; Filia tua, vt video, longè maior est, quàm quæ vel abs te vendi, vel à me emi debeat; deditque virgini gladium, quem daret patri suo loco illius, quem abstulerat.

Accidit deinde, vt ab amicis ad ineundum coniugium multis modis vrgeretur. Sed cum illi sorderent amplexus hominis mortalis & corruptibilis præ desiderio & amore Iesu Christi sponsi immortalis; rogauit Dominum, vt turpem & deformem ipsam efficeret, atque ita ab eius appetendo coniugio omnes absterrentur. Mox exaudita est, & oculus eius crepuit; & instar aquæ liquefactus est. Tum verò permissum est ei nuncium

remit-